ЗАЦВЯРДЖАЮ
Начальнік упраўлення адукацыі
Магілёўскага аблвыканкама
_____________ У.У.Рыжкоў
"19" лістапада 2016 г.

ЗАДАННІ
для правядзення другога этапу рэспубліканскай алімпіяды
па вучэбных прадметах "Беларуская мова" і "Беларуская літаратура"

Дата правядзення: 19 лістапада 2016 г.
Час выканання заданняў: з 12.30

Тэмы вусных выказванняў
IX – XI класы

Білет 1

1. Хто забыў сваіх продкаў – сябе губляе.

Уладзімір Караткевіч

2. Лес – багацце Беларусі.

Білет 2

1. Усё пакінуць след павінна…

Пятрусь Броўка

2. 21 лютага – Міжнародны дзень роднай мовы.

Білет 3

1. Любуйцеся ж гэтай дзівоснай зямлёю!

Ніл Гілевіч

2. Самае каштоўнае ў жыцці – гэта…

Білет 4

1. Я знаў толькі адну зорку –
Пяцікрылую далонь маці.

Максім Танк

2. Прырода не даруе няўважлівасці.

Білет 5

1. Ёсць чары ў забытым, старадаўнім…

Максім Багдановіч

2. Не быць сквапным – ужо багацце.

Білет 6

1. Бывае, праўда вочы коле.

Кандрат Крапіва

2. Візітоўка нашай краіны – гэта…

Білет 7

1. Жывеш не вечна, чалавек!..

Максім Багдановіч

2. Гісторыя маёй сям'і.

Білет 8

1. Горш за ўсё ў жыцці – няпэўнасць. Аддаю перавагу яснасці. Няхай цяжкай.

Іван Мележ

2. Вопыт – лепшы настаўнік.

Білет 9

1. Мой чароўны беларускі край,
Бацькаўшчына светлая мая!

Уладзімір Караткевіч

2. Ці трэба берагчы сямейныя каштоўнасці?

Білет 10

1. Куды б ні прыйшлося паехаць, пайсці,
Песню бярыце з сабою!

Ніл Гілевіч

2. Ці ёсць сябры ў сацыяльных сетках?

Білет 11

1. Дала мне маці гэту мову,
Як спадчыну і запавет.

Аляксей Пысін

2. Беларусь – спартыўная краіна.

Білет 12

1. Юнацтва пачынаецца з кахання...

Леанід Галубовіч

2. Я хачу перакласці на беларускую мову...

Білет 13

1. Толькі ты зберажэш Беларусь!
Толькі ты, беларуская моладзь!

Ніл Гілевіч

2. Я раскажу замежным гасцям...

Білет 14

1. Незагойнаю ранай
Мне Чарнобыль баліць.

Генадзь Бураўкін

2. Гэтага чалавека я назаву Настаўнікам.

Білет 15

1. Прыемна ў дом зайсці з дарогі,
Дзе рады вам гаспадары.

Якуб Колас

2. Я параю сябру прачытаць кнігу...

Білет 16

1. Раны гояцца часам, а дружбаю – гора.

Аркадзь Куляшоў

2. Калі я скончу школу, то стану…

Білет 17

1. Слова! Цуд найвялікшы між цудаў-дзівосаў!

Ніл Гілевіч

2. У якой школе будуць вучыцца дзеці праз 100 год.

Білет 18

1. На цябе, наша моладзь, надзея…

Янка Купала

2. Справы важнейшыя за словы.

Білет 19

1. Людзі любяць душу прасаваць,
   калі гэта душа чужая.

Уладзімір Дубоўка

2. Архітэктурныя помнікі Беларусі.

Білет 20

1. Найстрашнейшая з дэвальвацый –
   Дэвальвацыя дабрыні.

Генадзь Бураўкін

2. Мой любімы персанаж у літаратуры.

Білет 21

1. Ёсць у Сусвеце планета Зямля.
   Ёсць на зямлі той краіна адна,
   А ў той краіне…

Максім Танк

2. Нашто мне інтэрнэт?

Білет 22

1. Няма горшага за той суд, якім судзіш сябе сам.

Іван Мележ

2. Мы, беларусы – мірныя людзі.

Білет 23

1. І песню родную люблю я.

Канстанцыя Буйло

2. Там, дзе я жыву, варта паставіць помнік…

Білет 24

1. Кожны народ мае хаця б адзін геніяльны твор, і гэты твор – мова.

Алесь Разанаў

2. Сіла дадзена моцнаму, каб абараніць слабейшага.

Білет 25

1. Магутнае слова ты, роднае слова!..

Янка Купала

2. Вуліца, на якой я жыву.

Білет 26

1. Як хораша таму на свеце жыць,
   Хто мае мару…

Аляксей Зарыцкі

2. Беларусь – край рэк і азёр.

Білет 27

1. Гавораць, кожны можа стаць паэтам…

Мікола Аўрамчык

2. Стаць бацькамі – лёгка, быць бацькамі – цяжка.

Білет 28

1. Жыццё дзівоснае, калі да ўсяго ставішся як да тайны.

Святлана Алексіевіч

2. Самая шкодная звычка – гэта…

Білет 29

1. Нішто не каштуе так танна і не шануецца так дорага, як ветлівасць.

Мігель дэ Сервантэс

2. Самае прыгожае месца на зямлі.

Білет 30

1. Каб зрабіць першы крок,
   Патрэбна нам
   Рука маці.

Максім Танк

2. Сучасная беларуская музыка.

Білет 31

1. Род звядзецца,
   Калі магіл не шанаваць.

Ніл Гілевіч

2. Пасееш прывычку – пажнеш характар.

Білет 32

1. Не пагарджаць святым сваім мінулым,
   А заслужыць яшчэ і вартым быць яго.

Уладзімір Караткевіч

2. Не так лёгка зрабіць, як сказаць.

Білет 33

1. Усе шляхі прыводзяць не да Рыма,
   А да родных вербаў і бяроз

Уладзімір Караткевіч

2. Свабода – вышэйшая каштоўнасць чалавека.

Білет 34

1. Ты – юнак. Навокал
   Свет, як песня, прыгожы, прывабны.

Пімен Панчанка

2. Адукаваны чалавек – вялікая каштоўнасць.

Білет 35

1. Праўда – самы цяжкі на свеце крыж.

Аляксей Дудараў

2. Школа – майстэрня, у якой фарміруецца будучыня.

Білет 36

1. Добра быць у дарозе, якую ты сам сабе выбіраеш.

Якуб Колас

2. Шкода і карысць інтэрнэту.

Білет 37

1. Думаць, што ён самы разумны, можа толькі самы дурны чалавек.

Янка Сіпакоў

2. Мой герой – гэта…

Білет 38

1. Я знаю: скарб ляжыць
   У куфрах старадаўніх.

Пімен Панчанка

2. Я хачу быць валанцёрам.

Білет 39

1. Пачынаецца ўсё з любві…

Яўгенія Янішчыц

2. Здольнасць бачыць цудоўнае ў звычайным – прыкмета мудрасці.

Білет 40

1. У наш вучоны век я раю моцна:
   Чытайце казкі, хлопцы і дзяўчаты!

Ніл Гілевіч

2. Сабака – гэта істота, якая любіць цябе больш за сябе.

Крытэрыі ацэнкі конкурсу «Вуснае выказванне»

Максімальная колькасць балаў –20

I. АДПАВЕДНАСЦЬ ВЫКАЗВАННЯ АБРАНАЙ ТЭМЕ (5БАЛАЎ)	
5 б.	*поўная адпаведнасць паміж абранай тэмай і зместам выказвання*
4 б.	*правільнае разуменне тэмы, але нязначныя недакладнасці ў яе раскрыцці*
3 б.	*правільнае разуменне тэмы, але няпоўнае яе раскрыццё*
2 б.	*павярхоўнае разуменне і раскрыццё тэмы*
1 б.	*прыблізнае разуменне тэмы, неадпаведнасць зместу выказвання*
II. ЛАГІЧНАСЦЬ І БУДОВА ВЫКАЗВАННЯ (5 БАЛАЎ)	
Уступ – 1 бал	
1 б.	*адпаведнасць тэме, арыгінальнасць, уменне прыцягнуць увагу слухачоў*
0,5 б.	*невыразнасць, парушэнне памераў (зацягнутасць, трафарэтнасць)*
0 б.	*адсутнасць уступных фраз*
Асноўная частка – 3 балы	
3 б.	*мэтазгодная сувязь частак, лагічнасць думак, пераканальнасць, выкарыстанне канкрэтных прыкладаў, цытат, аргументацыя і доказнасць выкладу*
2 б.	*нязначныя адхіленні ў разгортванні асноўнай часткі і яе змястоўнасці*
1 б.	*парушэнне паслядоўнасці выкладу, лагічнасці, змястоўнасці, недастатковасць аргументаў, недарэчнасць прыкладаў, цытат*
0 б.	*адсутнасць аргументаў, цытат, спасылак*
Заключэнне – 1 бал	
1 б.	*кароткае абагульненне ідэй і меркаванняў, якія выражаюць задуму выказвання*
0,5 б.	*невыразнасць заключных фраз, парушэнне памераў, лозунгавасць*
0 б.	*адсутнасць заключнай часткі (высадаў)*

III. КУЛЬТУРА МАЎЛЕННЯ (5 БАЛАЎ)	
Чысціня маўлення,захаванне лексічных, граматычных, арфаэпічных нормаў – 3 балы	
3 б.	*захаванне стылёвага адзінства, адсутнасць адступленняў ад літаратурнай мовы, парушэнняў адпаведных нормаў або нязначная (1–2 памылкі)іх колькасць*
2 б.	*наяўнасць нязначных парушэнняў стылёвага адзінства (да 3 памылак), парушэнняўадпаведных нормаў (3–4 памылкі)*
1 б.	*парушэнне стылёвай адпаведнасці (русізмы, паланізмы, дыялектызмы) – больш за 3 памылкі,–парушэнні адпаведных нормаў (больш за 4 памылкі)*
0 б.	*грубыя парушэнні нормаў (больш за 8 памылак)*
Багацце маўлення – 2 балы	
2 б.	*багацце слоўнікавага запасу, разнатыпнасць сінтаксічныхканструкцый, дарэчнае выкарыстанне моўных сродкаў выразнасці*
1 б.	*пэўная наяўнасць разнатыпных сінтаксічных канструкцый, эпізадычнае выкарыстанне моўных сродкаў выразнасці*
0,5 б.	*спрошчанасць слоўніка, таўталогія, сінтаксічная прымітыўнасць, адсутнасць моўных сродкаў выразнасці*
IV. ТЭХНІКА ПРАМАЎЛЕННЯ (3 БАЛЫ)	
Выразнасць – 1 бал	
1 б.	*выказванне выразнае, адсутнасць манатоннасці прамаўлення*
0,5 б.	*выказванне невыразнае, манатоннае, назіраецца абыякавасць*
Інтанацыя (паўзы, лагічны, слоўны і фразавы націскі, мелодыка) – 1 бал	
1 б.	*інтанацыйная выразнасць, разнастайнасць,наяўнасць паўз, лагічных і фразавых націскаў; апраўданае вар'іраванне сілы і вышыні голасу, тэмпу прамаўлення; дарэчнасць выбару мадэлі інтаніравання*
0,5 б.	*інтанацыйная невыразнасць, парушэнне рытму, тэмпу прамаўлення, адсутнасць лагічных і фразавых націскаў, паўз, выпадкі недарэчнага выбару мадэлі інтаніравання, неапраўданага змянення сілы і вышыні голасу*
Уменне трымацца перад слухачамі – 1 бал	
1 б.	*натуральнасць манеры, апраўданы артыстызм, дарэчнасць невербальных сродкаў камунікацыі (жэстаў, мімікі), адпаведны эмацыянальны стан*
0,5 б.	*неапраўданае акцёрства, пафаснасць, манернасць*
V. ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ МАЎЛЕННЯ (2 БАЛЫ)	
2 б.	*творчы характар выступлення, нестандартная трактоўка тэмы, арыгінальная кампазіцыя і форма выказвання; уменне зацікавіць аўдыторыю і ўтрымліваць увагу слухача на працягу ўсяго выступлення; дасягненне пастаўленай камунікатыўнай мэты*
1 б.	*традыцыйны характар выступлення, стандартная трактоўка тэмы, няўменне ўтрымліваць увагу аўдыторыі, зацікавіць слухача, няпоўная рэалізацыя пастаўленай камунікатыўнай мэты*